

RODZAJ RZECZOWNIKA

Rodzaju męskiego są:

- rzeczowniki oznaczające istoty męskie:
  - der Mann
  - der Hahn (kogut)
- nazwy pór roku, miesiący, dni, pór dnia, stron świata i wiatrów
- nazwy szczytów górskich i jezior
- nazwy przypadków, stopni oraz trybów
- nazwy marek samochodów
- rzeczowniki o zakończeniach:
  - -ig: der Honig (miód)
  - -ing: der Fasching (karnawał)
  - -er (większość): der Kiefer (szczęka)
  - -en: der Garten
  - -ling: der Lehrling
- rzeczowniki odczasownikowe bez końcówek:
  - der Lauf
  - der Schlaf
- rzeczowniki obcego pochodzenia zakończone na:
  - -or: der Humor
  - -ismus: der Mechanismus

Rodzaju żeńskiego są:

- rzeczowniki oznaczające istoty żeńskie:
  - die Frau
  - die Kuh (krowa)
- nazwy drzew, owoców i kwiatów (większość)
- nazwy większości rzek
- nazwy samolotów i statków:
  - die Boeing
  - die "Titanic"
- liczebniki użyte rzeczownikowo:
  - die Eins
  - die Fünf
- rzeczowniki o zakończeniach:
  - -ei: die Bücherei (biblioteka)
  - -heit: die Klarheit (jasność)
  - -keit: die Möglichkeit
  - -schaft: die Freundschaft
  - -ung: die Zeitung
  - -in: die Schülerin

- rzeczowniki pochodzenia obcego zakończone na:
  - -ie: die Energie
  - -ik: die Physik
  - -ion: die Nation
  - -tät: die Fakultät
  - -enz: die Intelligenz
  - -anz: die Instanz
  - -ur: die Literatur

Rodzaju nijakiego są:

- rzeczowniki oznaczające osoby i zwierzęta młode:
  - das Kind
  - das Kalb (cielę)
- nazwy oznaczające gatunek
- nazwy części świata, krajów, miast (większość)
- rzeczowniki utworzone z niektórych innych części mowy:
  - das Kommen
  - das Gute
- nazwy metali
- rzeczowniki zakończone na:
  - -chen: das Märchen (zdrobnienia)
  - -lein: das Büchlein (zdrobnienia)
  - -tel: das Viertel
- rzeczowniki z przedrostkami *ge-* i zakończone na *-e*:
  - das Gebirge (góry)
  - das Getreide (zboże)
- rzeczowniki z przedrostkami *ge-* bezkońcówkowe:
  - das Getränk
  - das Geschlecht (rodzaj)
- rzeczowniki obcego pochodzenia zakończone na:
  - -ment: das Fragment
  - -um: das Praktikum
  - -in: das Benzin

LICZBA MNOGA RZECZOWNIKÓW

Rzeczowniki rodzaju męskiego przybierają:

- końcówkę *-e* (najczęściej), przy czym rzeczowniki z samogłoską rdzenną *a, o, u, au* otrzymują przeważnie przegłos, a zakończone na *-s* końcówkę *-es*:
  - der Berg - die Berge
  - der Koch - die Köche
  - der Bus - die Busse
- końcówkę *-er* + przegłos:
  - der Mann - die Männer
  - der Rand - die Ränder

- końcówkę *-n* jeżeli rzeczowniki są zakończone na *-e*:
  - der Kunde - die Kunden
  - der Kollege - die Kollegen
- nie otrzymują końcówki, jeśli rzeczowniki są zakończone na *-er*, *-en*, *-el*:
  - der Bruder - die Brüder
  - der Wagen - die Wagen

Rzeczowniki rodzaju żeńskiego przybierają:

- końcówkę *-(e)n* (większość), bez przegłosu:
  - die Frau - die Frauen
  - die Tasse - die Tassen
- końcówkę *-e* (nieliczne), przy czym *a*, *o*, *u*, *au* ulegają przegłosowi:
  - die Stadt - die Städte
  - die Hand - die Hände
- występują bez końcówki, lecz z przegłosem (tylko dwa):
  - die Mutter - die Mütter
  - die Tochter - die Töchter

Rzeczowniki rodzaju nijakiego przybierają:

- końcówkę *-er* przy czym *a*, *o*, *u*, *au* otrzymują przegłos:
  - das Buch - die Bücher
  - das Land - die Länder
- końcówkę *-e* (przeważnie wielosylabowe), bez przegłosu:
  - das Plakat - die Plakate
  - das Kamel - die Kamele
- końcówkę *-(e)n*:
  - das Hemd - die Hemden
  - das Auge - die Augen
- występują bez końcówki, jeśli rzeczowniki są zakończone na *-er*, *-en*, *-chen*, *-lein*, *-el* lub mają końcówkę *-e* i przedrostek *ge-*:
  - das Lager - die Lager
  - das Gebäude - die Gebäude

ODMIANA RODZAJNIKA

Rodzajnik określa rodzaj, liczbę i przypadek rzeczownika.

	rodzaj męski	rodzaj żeński	rodzaj nijaki	liczba mnoga
rodzajnik określony	der	die	das	die
rodzajnik nieokreślony	ein	eine	ein	-----

Rodzajnik nieokreślony wskazuje na coś nowego.
 Rodzajnik określony wskazuje na osobę lub rzecz znaną.

Rodzajnik nieokreślony

Hier wohnt eine alte Frau.	nowa osoba
Ich habe eine rote Tasche.	nowa rzecz
Er ist eine hübsche Frau.	ogólna charakterystyka
Andrychów ist eine Stadt.	definicja
Anna kauft einen Apfel und zwei Eier.	liczba

Rodzajnik określony

Hier wohnt eine alte Frau. Die Frau ...	osoba była już wymieniona
Ich habe eine rote Tasche. Die Tasche ist ganz neu.	rzecz była już wymieniona
Frag die Frau in roter Bluse!	wskazuje się na określoną osobę
Wo wohnt der Bürgermeister?	osoba jest ogólnie znana
Wo ist die Weichsel?	rzecz jest ogólnie znana

Rodzajnik wraz z rzeczownikiem możemy odmieniać przez przypadki.

Deklinacja: rodzajnik nieokreślony

	rodz. męski	rodz. żeński	rodz. nijaki	liczba mnoga
MIANOWNIK	ein Hund	eine Frau	ein Pferd	Pferde
DOPEŁNIACZ	eines Hundes	einer Frau	eines Pferds	Pferden
CELOWNIK	einem Hund	einer Frau	einem Pferd	Pferden
BIERNIK	einen Hund	eine Frau	ein Pferd	Pferde

ZAPAMIĘTAJ!

RODZAJNIK NIEOKREŚLONY NIE MA LICZBY MNOGIEJ!

Rodzajnik nieokreślony jest często określeniem ilości:

Ich kaufe **einen** Apfel und **zwei** Eier.

Deklinacja: rodzajnik określony

	rodz. męski	rodz. żeński	rodz. nijaki	liczba mnoga
MIANOWNIK	der Hund	die Frau	das Pferd	die Pferde
DOPEŁNIACZ	des Hundes	der Frau	des Pferds	der Pferden
CELOWNIK	dem Hund	der Frau	dem Pferd	den Pferden
BIERNIK	den Hund	die Frau	das Pferd	die Pferde

ZAPAMIĘTAJ!

W liczbie mnogiej rodzajnik określony w mianowniku i bierniku jest taki sam - *die* !